

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Christian Guay-Poliquin
LE POIDS DE LA NEIGE

Copyright © Éditions La Peuplade and Christian Guay-Poliquin, 2016
This edition is published by arrangement with Éditions La Peuplade in
conjunction with its duly appointed agents L'Autre agence, Paris, France, and
Tempi Irregolari, Gorizia, Italy.
All rights reserved.

Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03745-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

KRISTIЈAN GE POLIKEN

TEŽINA
SNEGA

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

Za Andrea B. Tomaa

danas
vreme pretvara sneg u metal
a tišina se raduje

obrazujući savršeno jedinstvo
beli udari žure ka tlu

planine grabe
koru drveća i
na bodljikavim rukama
zelenilo nestaje

plavetnilo svetluca
ivice boje zemlje i rđe
blede

ponekad
ptica crta crnu liniju
preko ubrzanog prostora

Ž. N. Poliken, zima 1984.

I.	LAVIRINT	11
II.	KOLOPLET	51
III.	IKAR	75
IV.	KRILA	149
V.	KOLOPLET	163
VI.	IKAR	193
VII.	SUNCE	231

I

LAVIRINT

Pogledajte. Ovo mesto je veće od bilo kog ljudskog života. Svako ko bi pokušao da pobegne morao bi da se vrati svojim tragom. Svako ko misli da se kreće pravom linijom opisuje velike koncentrične krugove. Ovde, sve vam izmiče iz ruku i pogleda. Ovde je zaborav spoljašnjeg sveta jači od svake uspomene. Pogledajte ponovo. Lavirint ne nudi izlaz. Gde god da pogledate, on je tu. Pogledajte pažljivije. Nema čudovišta, nema izgladnele zveri koja čuči u njegovim hodnicima. Ali u zamci smo. Čekaćemo da nas dani i noći poraze. Ili ćemo sklepati krila i pobeći.

TRIDESET OSAM

Ovo je zemlja snega, a on ne deli svoju teritoriju. Dominira predelom, pritiska planine. Drveće se klanja i poseže ka tlu, povijenih leđa. Samo velike smreke odbijaju da se predaju. Podnose kaznu, uspravne i crne. Označavaju kraj sela i početak šume.

Ptice sleću i uzleću pred mojim prozorom. Prepiru se i otimaju za hranu. Poneka, s vremena na vreme, zabrinuto odmerava tihu kuću.

Tanka gola grana horizontalno je pričvršćena za spoljašnji ram prozora. Igra ulogu barometra. Vreme će biti vedro i suvo ako pokazuje uvis. Padaće sneg ako pokazuje nadole. Vremenske prilike su u ovom trenutku neizvesne: grana je na polovini svoje putanje.

Sigurno je kasno. Sivo nebo je neprozirno i bez nijansi. Sunce bi moglo biti bilo gde. Matijas zariva dugi štap u sneg, stotinak koraka od kuće. Liči na brodski jarbol, ali bez jedara ili zastava.

Kapljice vode drhte na ivici krova i klize niz vrhove ledenica. Kad se sunce pojavi, blistaju kao naoštrena sečiva. Povremeno se neka

Kristijan Ge Poliken

otkine, padne i probode sneg, kao bodež zabijen u beskraj. Ali sneg je nepobediv. Uskoro će stići do ivice prozora. A zatim do vrha. Tada ću oslepeti.

Ovo je zima. Dani su kratki i ledeni. Sneg pokazuje zube. Veliko prostranstvo se smanjuje.

TRIDESET DEVET

Prozorski okvir je vlažan, a drvo zamrljano poroznim, iznijansiranim krugovima. Kad jako zahladi, kristali mraza prekrivaju te površi. Liče na lišaj.

Cepanice pucketaju u peći na drva. Sa svog kreveta vidim blistavi žar kroz rešetke za ventilaciju. Peć je drevna i golema. Vrata joj škripe kad se otvaraju. Ta gomila crnog vrelog livenog gvožđa je središnja tačka naših života.

Sâm sam na tremu. Sve je nepomično. Sve je na svom mestu. Hocklica pored ulaza, stolica za ljuljanje, kuhinjski pribor, sve. Neobični zlatni cilindar je na stolu. Jutros nije bio tu. Matijas je sigurno bio na drugoj strani, ali ja ništa nisam video.

Bol mi nije dao da predahnem. Držao me je, stiskao me je, posedovao me je. Zatvaram oči i zamišljam da sam točak na automobilu, kako bih ga lakše podneo. Čujem riku motora. Vidim predele koji promiču, zanesen pokretnom tačkom na kojoj put nestaje. Ali, čim

Kristijan Ge Poliken

otvorim oči, stvarnost se navali svom snagom na mene. Vežan sam za ovaj krevet. Noge su mi zatočene u dve teške udlage. Moj automobil je hrpa izvitoperenog metala, negde ispod snega. Više nisam gospodar vlastite sudbine.

Moj stomak narušava tišinu. Gladan sam. Slab sam i ukočen. Na stočiću pored kreveta je nekoliko mrvica crnog hleba i ostatak uljaste kafe. Matijas će se svakog časa vratiti.

ČETRDESET JEDAN

Vrata se otvaraju i nalet hladnog vazduha ispunjava prostoriju. Matijas ulazi i spušta gomilu drveta pored peći. Ceganice treskaju o pod. Komadići kore lete okolo.

Matijas svlači kaput, savija se do peći i džara vatru žaračem. Sneg s njegovih čizama se topi, a voda curi ka ravnim delovima neravnog poda.

Nije mnogo hladno, kaže mi dok pruža šake ka izvoru toplote, ali je vlažno, pa hladnoća prodire do kostiju.

Kad plamen počne da urla i liže gvozdeni ram, zatvara vrata peći. Pre no što se okrene ka meni, spušta činiju supe na peć da se greje. Zbog žbunastih obrva, sede kose i dubokih bora koje su mu izbrazdale čelo, pomalo liči na ludog naučnika.

Imam nešto za tebe.

Upitno ga gledam. Podiže zlatni cilindar sa stola. Predaje mi je, sa širokim osmehom. Težak je i teleskopske strukture. Kraj mu je

pokriven staklom. Ispitujem ga sa svih strana. To je durbin. Poput onih koje su mornari nekada davno koristili, da bi videli tanku liniju obale, ili neprijateljske brodove.

Pogledaj napolje.

Upravljam se u sedeći položaj na krevetu, rasklapam durbin i prislanjam ga na oko. Sve mi hrli u susret i svaki predmet poprima ispravne proporcije, kao da sam s one strane prozora. Crni let ptica, koraci u snegu, nestvarni mir sela, ivica šume.

Nastavi da gledaš.

Napamet znam ovaj predeo. Posmatrao sam ga već neko vreme. Nejasno sam se sećao leta zbog groznice i lekova, ali sam video kako se lagano menja: sivo jesenje nebo, sve crveniju svetlost drveća. Video sam mrazom proždranu paprat, visoku travu koja se razdvajala kad bi vetar jače dunuo, i prve pahulje koje su padale po smrznutom tlu. Video sam tragove životinja koje su pretraživale oblast posle prvog snega. Nebo je od onda sve progutalo. Predeo čeka. Sve je odloženo do proleća.

Priroda nema predaha. Planine presecaju horizont, šuma opkoljavala sa svih strana, a sneg nas zaslepljuje.

Pogledaj pažljivije, govori Matijas.

Ispitujem pogledom dugački štap, koji je starac pobô na čistini. Ispisao je na njemu sitne oznake.

Služi za merenje nivoa snega, trijumfalno objašnjava.

Kroz durbin vidim da je sneg napadao do nivoa od četrdeset tri centimetra. Neko vreme posmatram belinu predela, a zatim se spuštam na postelju i sklapam oči.

Sjajno, govorim sam sebi. Sad možemo i brojkama da izrazimo razmere svoje nesreće.

ČETRDESET DVA

Matijas mesi crni hleb: neku ciglu od heljadinog brašna i melase. Tvrdi da je hranljiv i izdašan i da predstavlja najbolje rešenje, zato što moramo smanjiti obroke dok čekamo sledeću isporuku.

Kao stari šaman, meša, mesi i oblikuje testo. Čini sve to zapanjujuće lako. Kad završi, otresa odeću, sipajući oblak brašna, i peče tamne lepinje na ringli.

Razvedrava se. Vidim kuće u selu, među drvećem, u podnožju brda. Na većini nema znakova života, iako se iz nekoliko dimnjaka dižu bogati pramenovi dima. Sivi stubovi odlaze pravo u nebo, kao da odbijaju da se istope u prostranstvu. Bilo je dvanaest kuća. Trinaest, zajedno s našom. Selo, gledano durbinom, izgleda blizu, ali to je iluzija. Trebalo bi mi više od sata da dopešaćim do njega. A još ne mogu da ustanem iz kreveta.

Verujem da je kratkodnevica prošla. Sunčeva putanja po nebu još je kratka, ali su dani duži iako to ne primećujemo. Nova godina je iza

Kristijan Ge Poliken

nas. Iako nisam sasvim siguran. Nije važno. Odavno sam izgubio svaki pojam o vremenu i želju za pričom. Niko ne odoleva tišini, okovan za slomljene noge, zimi, u selu bez električne energije.

Još imamo prilične zalihe drva, ali ih brzo trošimo. Živimo na daščanom tremu. Matijas se noću budi nekoliko puta da bi naložio peć. Kad vetar dune, osećamo kako nas hladnoća drži u šaci.

Za nekoliko dana poslaće nam hranu i zalihe. U međuvremenu, neprestano ponavljam kako još ne mogu uraditi ništa za sebe, iako sam preživao strahovitu saobraćajnu nesreću.